BUDAPEST, 1943. NOVEMBER 17. — III. ÉVFOLYAM 47. SZÁM

MAGYAR FUTÁR

SZENT ISTVÁN FERENC LAPJA

ÁRA: 30 FILLÉR

VÉRÁLDOZAT EURÓPÁÉRT!

TATÁR BARLANGLAKÁSOK a krimi hegyekben

AZ INKERMANI ERŐD, amelyet 1854 november 5-én a krimi háborúban az angolok és a franciák foglaltak el az oroszoktól. Nehéz csatákat láttak azóta a szétomló falak . . .

A szorongatott KRIM félsziget

A „FECSKEFÉSZEK". Krím déli partjának regényes szikláira, az egyik cár építtette szeszélyes kedvében a kedvesének a világtól elzárt kis palotát, amelyet egy másik cár a szerzeteseknek ajándékozott, majd egy bolsevista nagyság — önmagának. Az elmúlt évben sebesült német katonák üdülőhelye volt

A JAILA-HEGYSÉG pompás üdülőhelyén áll ez a régi szép templom, amelyet a bolsevisták az üdülő szovjetnagyságok számára étteremnek rendeztek be. A németek krimi bevonulása után újra templom lett . . .

A KERCSI ÚTON. A gépesített német osztagok súlyos harcokat vívnak a Kercs körül partraszállott szovjet csapatokkal

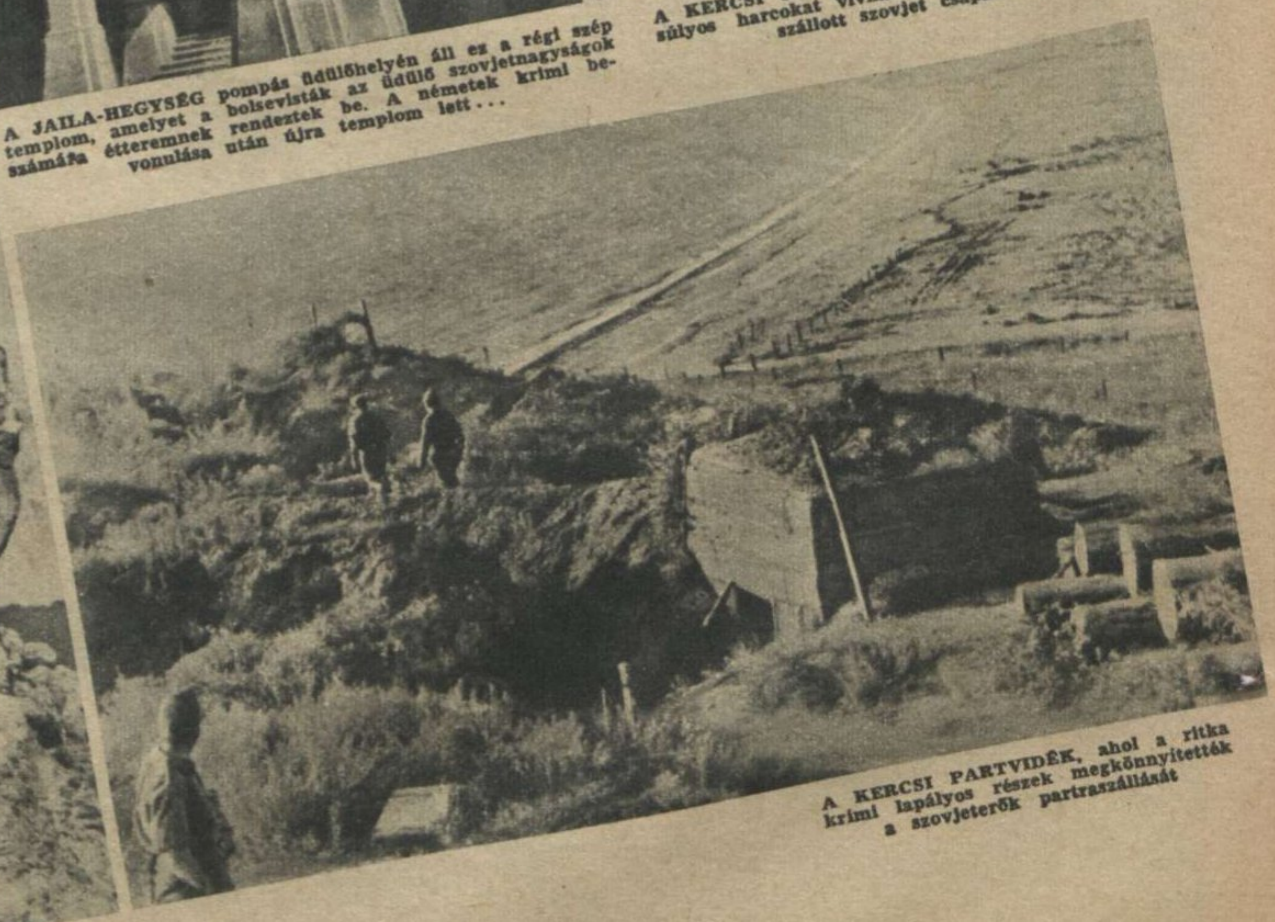

A KERCSI PARTVIDÉK, ahol a ritka krimi lapályos részek megkönnyítették a szovjeterők partraszállását

JALTA, Krim délt partjának fontos kikötővárosa

KRIMI ÖREG TATÁROK beszélgetnek az eseményekről. A tatár nép sohasem volt barátja a bolsevistáknak s fiatal önkéntesei a németek oldalán harcolnak

Béke s nyugalom uralkodott a Krimben a szebasztopoli hatalmas német győzelem óta. A túlnyomórészben tatár lakosság örömmel fogadta az új rendet s a termelés megindult és felvirágzott a félsziget hatalmas és áldott területén. A szovjetfront déli szakaszának viharos eseményei már ott zúgnak a Krim földjén: csatazaj veri fel a kercsi körzetet keleten és a perekopi földszorost nyugaton. A Krim egyetlen sündisznó-állás, amelyet a németek hősi elszánt-sággal védenek a túlsúlyban támadó ellenség rohamaitól, ameddig helytállásukat az általános hadműveleti terv szükségessé teszi.

KRIMI TATÁR MŰVÉSZET

A sziklák mélyén rejlő ősi tatár kút, valóságos műremek! Szoborcsoportozat díszíti a kutat, Ajse, a mesebeli szegény, de tündérszép tatár leány történetéről. Képünkön Ajse vizet merít s a sziklák közül már —

...leselkedik rá a gazdag, kéjenc és öreg kereskedő, aki azután a derék Ajsát elrabolta... Bármelyik nép művészetének büszkesége lehetne „a kéjenc kalmár kútja“...

A SZÉP FATME ÉS A GYEREKE. 120 éve díszíti ez a bronzszobor a krimi partvidéket az alupkai öbölben. A legenda szerint Fatmét, a szép tatárleányt elrabolta a török szultán, de megszökött a háremből s amikor már megpillantotta hazája partjait, a vízbe fulladt kisgyermekével együtt...

TÖRTÉNELMI CIPRUSOK A KRIMI FÉLSZIGETEN. A baloldali fyönyörű fát Nagy Katalin cárnő ültette s a cseresznyefa Potemkin herceg, aki fegyverrel szerezte meg a Krimet a törököktől. A természet is a cárnőnek kedvezett...

A PEREKOPI
PÁNCÉLOS
CSATÁBAN

HÉTRŐL HÉTRE

Kassa,

Ungvár, Ersekújvár, Beregszász és az összes felvidéki városok és helységek templomtornyaiból, szétáramló harangzúgás hirdette a felszabadulás 5. évfordulójának örömünnepét s lelkükben milliók csatlakoztak testvéri szeretettel az oszthatatlan hazának északi végeinek magyarságához, az emlékezés szent óráiban. Mert emlékezünk a sorsdöntő időkre, a várakozás, Válság, a megszakított tárgyalások, a reménykedések és a csüggedés kegyetlen idegháborús napjaira s a felvidéki magyarok sziklaszilárd hitére és hűségére, amelyet 20 keserves év bomlasztó kísérletei sem tudtak megingatni. Emlékszünk a magyar föld népének, szegény napszámosok, gazdák, iparosemberek, kereskedők, fiatalok és öregek, férfiak és nők könnybeborult szemeire, amikor a háromszínű lobogó először suhogott újra szabadon a fejük felett. Jó volt akkor a nemzet, összetartó, nemes és nagy tettekre elszánt, mert az igazságtétel erkölcsi ereje kiváltotta mindannyiunkból a népi jóságot, és a jobb jövő közös akaratát... S ha az akadályok, az emberi gyöngeségek, a sors és a világháború el is tompították öt esztendő súlyos forgatagaiban a nagy találkozás lelki fényességét, azért ne feledkezzünk meg soha, egyetlen órára sem a magyarság szabad kézfogásának csodálatos pillanatáról! Ápoljuk az emléket, mint a magunk természetének jobbik felét, mint a megvalósulásra törő álmokat, mint a magasságokból kondult harangszót, amely hivatásunk parancsát zúgja a hegyek és a rónák felé; kapaszkodjunk bele a tíz körmünkkel az édesbús emlékezésbe, hogy ne száradjon üres frázisokba az akkori fogadkozásunk, hanem termő magva maradjon nemzeti cselekvésünknek. Az idők próbáját éljük. Sem nálunk, sem máshol nincs virágozása a békés munkának s a lassú, tervszerű haladás erőinek. Halálos láz remegteti a világot, terjed a szükség és a nélkülözés, akadozik a reformmunka, széles szakadékok repednek a jószándék útján, a háború gazdasági hiénái garázdálkodnak, töméntelen a baj, a keserűség, a társadalmi igazságtalanság, panaszra nyílik az igaz emberek szája és mégis azt mondjuk: várni, kitartani, tűrni és küzdeni kell töretlen magyar akarattal! Nézzünk más országokra s értsük meg a világkatasztrófát! Ne túlozzuk el idő előtt a magunk, bajait! Még arról is hallgassunk ami jogosan fáj s készüljünk fel irgalmatlanabb napokra! Ez az ünnep üzenete, a nagy ünnepé, amely öt esztendővel ezelőtt, egy életre betöltötte szívünket...

A nemzetiségi

politika magyar irányáról sok figyelemreméltó kijelentés hangzott el az elmúlott hét folyamán. Kállay Miklós miniszterelnök huszti beszéde a Kárpátalja és Magyarország többi részének történelmi, szellemi és népi összetartozását hirdette meg s hangoztatta, hogy a magyar állam kereteiben az egyenlőség, a szeretet és a sorsközösség felismeréséből fakadó elhatározások kell hogy uralják úgy a magyarságot, mint a nem magyar ajkúakat. A miniszterelnök a Kárpátmedence nagy népi kérdéseinek rendezésében a magyar ezeréves multat jelölte meg egyedüli pozitivumnak a mai világkavarodásban, de kijelentette azt is, hogy ennek a multnak tárgyilagos bírálata és a korszerű nemzetiségi és szociális életszemlélet következményeinek levonása teremti meg a békés és nyugalmas együttélés alapjait. „Kötelességem megparancsolni mindenkinek", — mondotta Kállay Miklós, — „hogy ne legyen különbség itt senki között, aki hűséges polgára akar lenni Magyarországnak, sem bánásmódban, sem igazgatásban; senki itten magát hátrányos helyzetben ne érezhesse, mert a magyar gondolatot csak az szolgálja, aki ezen az úton halad. Aki nem megértő, nem elnéző, aki az ellentéteket kiélezi, az nem szolgálja a nagy célt: boldogulását a magyar hazában minden nemzetiségnek, amely hűséggel csatlakozik az államfenntartó magyar gondolathoz..." A parlamenti tárgyalások során a miniszterelnök avval egészítette ki huszti beszédét, hogy a magyarságnak nem célja a nemzetiségek beolvasztása, de az önkéntes elmagyarosodást természetesen nem akadályozza meg. Felhívta azonban a miniszterelnök a figyelmet arra, hogy a hazához visszatért nemzetiségek egy más világban nőttek fel, más fejlődésen mentek át s ezt a tényt, a mi közigazgatási hatóságaink és más szerveink még nem értik meg kellően. „A nemzetiségeket ma nem lehet olyan szemmel nézni, mint ahogyan 25 esztendővel ezelőtt néztük, amikor elszakadtak tőlünk..." Az egyik oldalon idegencélú agitáció, a másik oldalon türelmetlenség okozza a lényegében könnyebb természetű súrlódásokat és átmeneti zökkenőket, amelyeknek nagy része amúgyis a háború következménye.. Ha nem is osztjuk a nemzetiségi kérdésben Kállay Miklós derűlátását, mégis örülünk annak, hogy a miniszterelnök az egészséges magyar történelmi érzék kimüvelésére, a józan és igazságos állásfoglalásra s helyzetünk megfontolására inti a felelős hivatalnokokat, a magyar közvéleményt és a nemzetiségeket egyaránt...

A belpolitikai

élet is erőteljesen megindult a parlamenti vitákban s jó jel a hang, a küzdelem, a vita emelkedett szelleme.

OLVASSA, TERJESSZE A MAGYAR FUTÁRT!

A háborús feszültség, a súlyos véleménykülönbség s egymás meggyőzésének komoly szándéka bizony ott feszül a képviselőház üléstermének légkörében s az egyórás és félórás beszédekből, csak tört mondatok jutnak a nyilvánosság elé. Kivételt a miniszteri beszédek képeznek, ami ma már nem magyar jelenség, mert nagyjában-egészében így van ez az egész világon. Nem is panasznak említjük meg ezt a tényt, hanem egyszerű felvilágosításnak, a helytelen ítéletalkotások megakadályozása érdekében. Hol vannak már a régi szép idők, hová tünt a liberális kor atyaias pártmegosztása, amikor csak „kormánypárt" s csak tömény „ellenzék" zsúfolódott a padokba s értelme volt a beszédek szövege közé iktatott ilyen zárójeles mazsoláknak: — „nagy taps az ellenzéken", „viharos taps jobbfelől" s „élénk helyeslés a baloldalon..." Ma a baloldalon ül a szélsőjobboldali ellenzék, amely bizony sohasem tapsol együtt az ellenzéki szövetkezett marxista-kisgazda képviselőkkel... Ha a nacionalista oldalon a munkáskérdés megoldásáról, a dolgozók megsegítéséről beszélnek s életrevaló, komoly és őszinte javaslatokat terjesztenek elő, a jelenvaló és kislétszámú szociáldemokrata honatyák dehogyis tapsolnak, — ellenkezőleg, — olyan mogorván és haragosan hallgatnak, mintha a vajaskenyerüket féltenék... Valami láthatatlan kínai fal választja el az egymáshoz közelülő képviselőket: a nyiltan hirdetett jobboldali s a fővonásaiban is elhallgatott baloldali világnézet döntőfontosságú különbsége... Ezért enyhe túlzás az olyan hirlapi közlemény, amely arról számol be, hogy az „ellenzék" ünnepelte a kormányt s ezért nincs most és nem is lehet a t. Házban, — „viharos taps minden oldalon..."

Igaza van,

— a becsületes felháborodás jogával van igaza Szász Lajos közellátási miniszternek mindabban, amit a gazdag emberek egy elfajzott és szemérmetlen rétegéről mondott. Annyi a szegény ember, annyi a nagy család, amely a legelemibb javakkal sem tudja ellátni tagjait, hogy kihívás, lázító korlátoltság és büntetést érdemlő buta dicsekvés napjainkban a tobzódó jólét, a fényűzés és a pocsékolás fitogtatása! Azt mondotta Szász Lajos, hogy éppen a nagyjövedelmű emberek csoportja „rohan, szalad a pénz után és sokszor olyanokba fekteti fölös pénzét, amire semmi szüksége nincs, olyan áron vásárol ami semmiképen sem indokolható, amely nem áll arányban a megvásárolt árunak, vagy ingatlannak az értékével, amely tehát már a vétel pillanatában sem biztositja a befektetett pénz értékállandóságát. Ész nélkül vásárolnak!... Békebeli minőségben kívánják szükségleteiket kielégiteni s nem gondolnak arra, hogy esetleg másoktól vonják el az anyagot, olyanoktól, akiknek ez a létfenntartást biztositaná, holott nekik csak felesleget jelent. Fényűzés, halmozás, pocsékolás az egész vonalon és emellett állandó és hangos a panasz!... Panasz részben a jogosultak részéről, akiknek tényleg nincs módjukban megszerezni a drága anyagot, amire szükségük volna, de sok az indokolatlan panasz is, azok részéről, akik fájlalják, hogy csak négy ruhájuk van s nem tudnak ötödiket csináltatni... Amíg azt látjuk, hogy az egyik oldalon alig lehet ellátni az embereket, a másik oldalon tobzódik a fényűzés. De nem elég, hogy egyesek fényűző módon ruházkodnak, még hirdetik is, hogy milyen kivételes anyagból, milyen szép ruhát csináltattak. Odaadják nevüket, odaadják pénzüket reklámcélokra cégeknek, hogy hirdessék: ennek vagy annak az előkelő hölgynek milyen szép ruhát, milyen anyagból készitettek..." Csodálkozom azon, — mondotta Szász Lajos, — hogy éppen a hölgyek, akik mégis csak finomabb lelkűek mint a férfiak, nem értik ennek ferdeségét, nem érzik, hogy nem szabad soha, különösen a mai viszonyok között, önmagukat ilyen célokra odaadni. Tessék megnézni ma, amikor a legnagyobb ruházkodási nehézségekkel küzd az ország, amikor a legnagyobb inség van, az egyes hirdetéseket, ahol különösképpen a női ruhaneműeket hirdetik, nemcsak a női, de hangsúlyozom, sokszor a férfi szemérmet is sértő rajzok kiséretében. S a magyar társadalomnak ez ellen nincs szava. Ebben nagy része van a zugkereskedelem végtelen elfajulásának is. Mert ne méltóztassanak azt hinni, hogy a zugkereskedelem abban áll, hogy valaki beteg gyermekének zugforgalomban vesz egy félliter tejet. A zugforgalom túlnyomó részét azok okozzák, akik szükségletüket meghaladó mértékben saját használatukra jelenleg nem is szükséges árukat halmoznak, vásárolnak, mértéktelenül..." Korbácsütésnek is elegendő volna Szász Lajos kemény intelme! S azok az úriasszonyok, akik állandó figurái a szalonhirdetéseknek vegyék már észre nevetséges és lealázó szerepüket s ne akarják elkápráztatni szegény dolgozó leányok szemét drága cifraságuk esztelen reklámozásával. Gondoljanak embertársaikra, a bizonytalan jövőre, az árvákra és özvegyekre, — ha már nem tudnak ügyelni — a maguk méltóságára!...

Az 1000

Gazdát cserélt a domb, — sokszor, gyors egymásutánban s a rohamok és ellenrohamok vad fergetegében gránáteső szaggatta meg sárga bozóttal borított földjét. A katonák nevezték el „az 1000 gránáttölcsér magasiatának“ a véres csatateret, ahol hosszú hetekig vereked-tek, feltartóztatni a reájuk zúdított vörös hadak kegyetlen nyomását. Rajta marad a név talán örökre, hirdetni történelmi jelentőségét az elkeseredett küzdelemnek, amely egy dombhajlás birtokáért tombolt, 1943 késő őszi napjaiban ...

NÉMET GRÁNÁTOS napokig tartó szakadatlan harc után...

AZ 1000 GRÁNÁTTÖLCSÉR CSATATERE. Nincs épen maradt hely a dombon. A fákat szétforgácsolta az ágyúk és fegyverek tüze

↑ ELFOGLALT szovjet páncéltörő ágyú a magaslaton

A SZOVJETÜTEG ELMENEKÜLT LEGÉNYSÉGÉT keresik a gránátosok. Lehet, hogy a közelben bújtak meg, a gránáttölcsérekben s közelharcban kell legyűrni őket ... ↓

GRÁNÁTOS, feltűzött szuronnyal a szovjetállásba benyomuló német harckocsin

↓

ITT VANNAK! ... Figyelik a reájuk irányított géppisztolyt és nem mozdul egyik sem. Megadják magukat

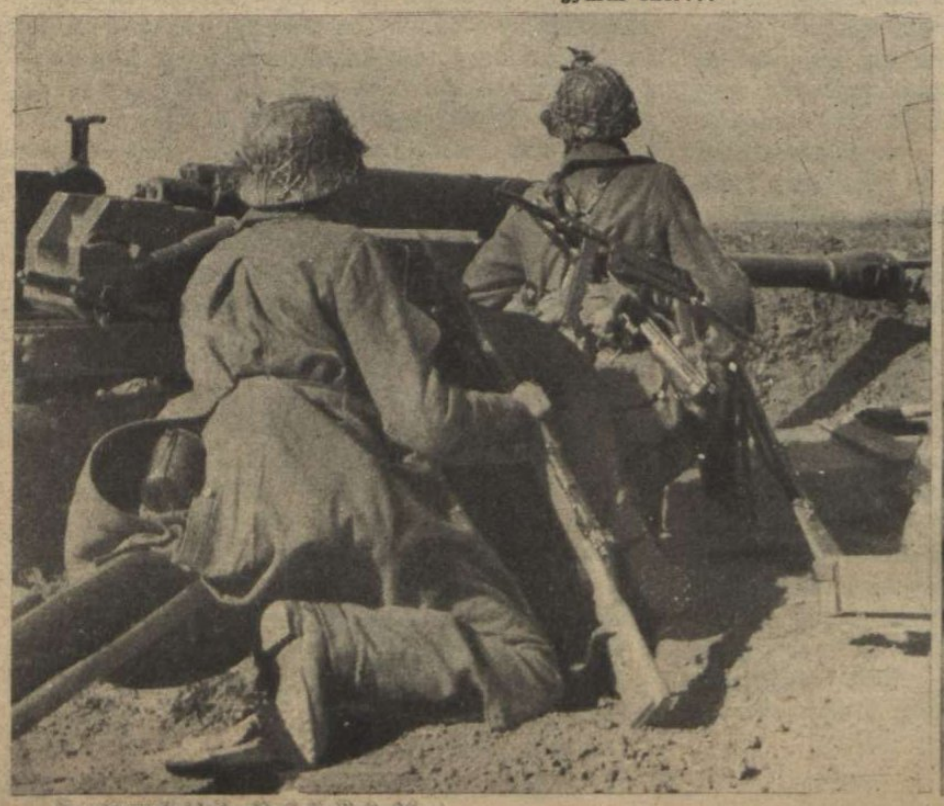

gránáttölcsér magaslatán

AZ ÉJJELI PIHENŐHELYRŐL, az álcázott földalatti barlangból felsorakoznak a német gyalogosok. Hideg szél süvít s az arcvonal előtt állanak az elszánt katonák . . .

A NAGY CSATA névtelen hőse →

AZ 1000 GRÁNÁTTÖLCSÉR MAGASLATÁNAK DOMBOLDALA, A SIKERTELEN SZOVJETROHAM UTÁN

AZ ELCSENDESEDETT DOMB . . . Segíteni próbáltak a sebesült ellenségen, de már késő volt

↓ HALOTT BOLSEVISTÁK a támadás fővonalában

FÁRADTAN, sebesülten ballagnak a bolsevisták a fogságba →

1938 nov. 11.—1943 nov. 11.

KASSA ÖTÉVES HAZATÉRÉSÉT ÜNNEPLI AZ ORSZÁG!

KASSA VÁROS LELKES MAGYARJAI a Horthy Miklós-téren végeláthatatlan tömegben sorakoztak fel a Hősi Emlékmű előtt november 11-én, Kassa felszabadulásának 5. évfordulóján →

VITÉZ IMRÉDY BÉLA miniszterelnöksége alatt tért vissza a felvidéki magyar földrész az anyaországhoz. A nagy elhatározások megfeszített munkája diesőjüket nem felejtette el a magyar nép

AZ EMERICANA DÍSZGYŰLÉSEN SERÉDI JUSZTINIÁN HERCEG-PRIMÁS SZÓLOTT A FELVIDÉK IFJÚSÁGÁHOZ

MAGYAR

↑ DUNAHARASZTI PÉLDÁT MUTATOTT, hogyan kell gondoskodni azokról, akik testi épségüket és életüket áldozták az országért! Katz Györgynének, akinek férje a mostani világháborúban halt hősi halált, egy trafikot, Fürcht János száz százalékos hadirokkantnak pedig egy teljesen felszerelt vendéglőt adományoztak. Vitéz Endre László, Pest vármegye alispánja ünnepi beszéd keretében adta át a trafikot és a vendéglőt új gazdáinak

FÜRCHT JÁNOS ÉS CSALÁDJA, ← felesége és öt kisleánya

→ FÜRCHT JÁNOSÉK VENDÉGLŐJE, A KÖZSÉG AJÁNDÉKA

KÁLLAY MIKLÓS MINISZTERELNÖK a kormány nevében koszorút helyez Rákóczi fejedelem sírjára.

←

KÁLLAY MIKLÓS miniszterelnök: „Kassa és népe tőlünk soha el nem szakadt, mert mindig magyar volt és az is maradt!"

→

VITÉZ JAROSS ANDOR vezette fanatikus magyar erővel és kitartással a felvidéki magyarságot, a visszatérést megelőző lázas és veszedelmes időkben. Érdemeinek elismerése magyar szivekben él

Dr. **KOLOSVÁRY BORCSA MIHÁLY** az ünnepséggel kapcsolatosan megrendezett Sajtó- és Könyvkiállitás megnyitásán mondott beszédet

KÉPHIRADÓ

← **ORSZÁGZÁSZLÓT AVATTAK A DÉLVIDÉKI ÓSZIVÁCON.** Az országzászlót tartó emlékművet Baranyi Károly szobrászművész készítette kerámiából

BALMAZUJVÁROS közös emlékművet állított az 1914-es és a mostani világháború hőseinek →

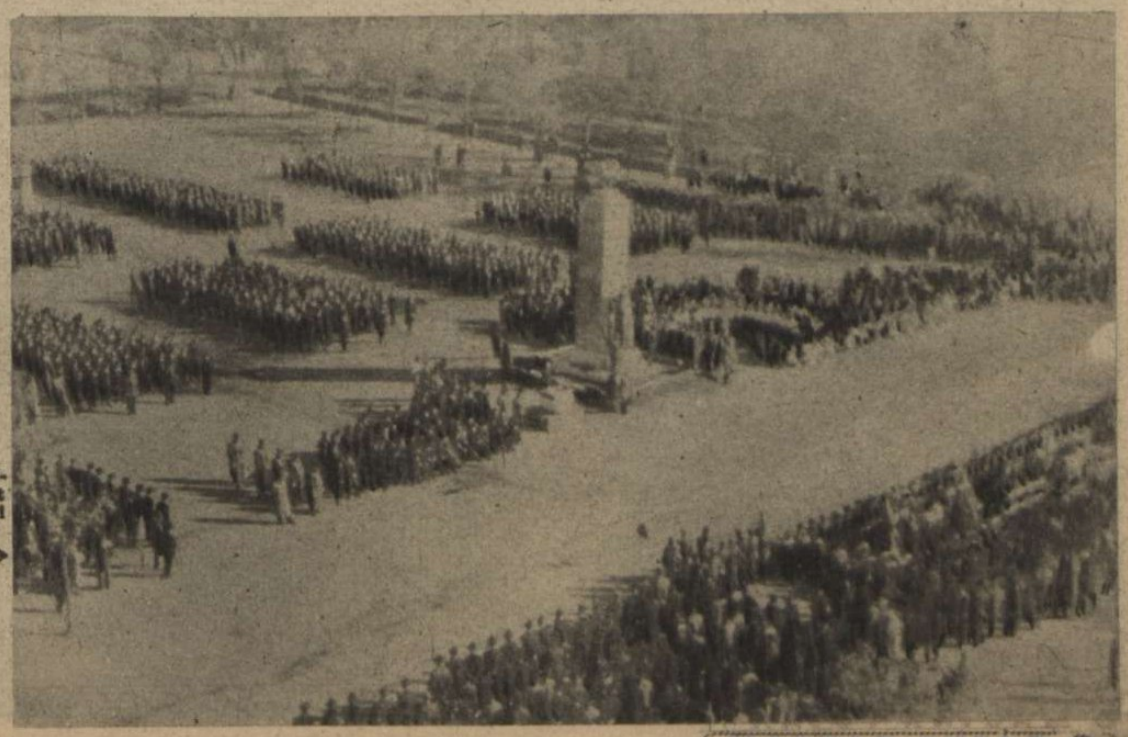

Világ ujság

MÜNCHEN

HITLER VEZÉR ÉS KANCELLÁR világszerte nagy érdeklődéssel fogadott beszédében ismertette a háborús kérdéseket és a müncheni nemzetiszocialista pártünnepségen a hitet tett a döntő csata megnyerésére, és a légi terror kövelző megtorlásáról ←

BERLIN

A BASISZTA OLASZ MUNKÁSOK NAGYGYŰLÉSE lelkesen tüntetett Musolini mellett

UTCAI JELENET a kölni dóm előtt, az utolsó angolszász légitámadás után ↑

KÖLN

A KÖLNI DÓM lebombázott déli szárnyának romjait eltakarítják a német munkaosztagok ←

HELSINKI

KOSKELA a finn birkózóversenyek győztes könnyűsúlyú bajnoka →

MADRID

40.000 NÉZŐ ELŐTT zajlott le a spanyol ifjúság tornabemutatója. Képünkön remek látvány a spanyol leányok nemzeti tánca.

LONDON

WINSTON CHURCHILL feltűnő, komolyhangú beszédében jelentette be az angol népnek, hogy Anglia háborús szenvedései 1944-ben lesznek a legnagyobbak . . .

BERLIN

ALLGAU az év legkiválóbb német versenylova, 188.500 márkát nyert az idén, a berlini és bécsi versenyen ↓

BEYROUTH

LIBANON FŐVÁROSA őrlási politikai botrány színhelye! Az 1941-ben ünnepélyesen függetlennek nyilvánított Libanon államelnökét, kormányát és 48 képviselőjét, De Gaulle francia tábornok helytartója szenegáli négerekkel letartóztatta. Anglia a „kis államok védelme" címén tiltakozott szövetségesének merényiete ellen. Lehetséges, hogy a kavargásban Anglia szerzi meg Libanont a török határ szélén . . .

SZÓFIA

A BOLGÁR SZOBRANJE ünnepélyes megnyitása. Középen az üres trón, fölötte a fiatal Simon bolgár cár képe. Jobboldalon középen Kyrill herceg a trónbeszédet olvassa, mellette áll baloldalon Filov volt miniszterelnök s jobboldalán Misov tábornok, a régenstanács tagjai. A bálszélen a miniszterek, a jobbszélen a cári család tagjai hallgatják a trónbeszédet

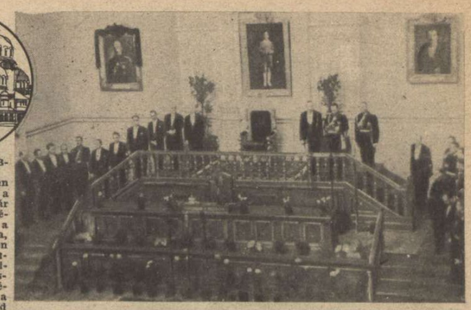

KOPPENHÁGA

KUTYÁK A HADIGAZDÁLKODÁSBAN. Remek gyapjukabát készült a ház kedvencének szorgalmasan kifésült szőréből . . . →

AMSZTERDAM

A KARÁCSONYI JÁTÉKSZEREKET a gyerekek gyártják az idén az iskolákban. A felnőttek más munkával vannak elfoglalva . . . →

ROMA

NÉMET ÖRSÉG az angolszász bombázástól sujtott Vatikánváros előtt →

Törökország 1943 ŐSZÉN

A LEGFRISSEBB KÉPRIPORT A NAGY DÖNTÉSEK ORSZÁGÁRÓL

TÜRÖK PLAKÁT az izmiri világvásáron. Németország szárítja az iparcikkeket és Törökország a nyersanyagot cserébe. Ez az értelme a plakátnak s ez az élet igazsága, az európai népek között . . .

RAGYOGNAK AZ IZMIRI VILÁGKIÁLLÍTÁS FÉNYEI . . . Csak Törökországban volt lehetséges a nagyarányú, elhatározta, hogy a békés világkiállítás, amely a semlegességi politika áldásairól tanúskodott a háború legfeszültebb hónapjában . . .

IZMIR VÁROSA, a régi Szmirna, az összes ellenséges országok polgárait látta vendégül a kiállításon. Az alkonyatban szűnőfélig megtelt a nagy szabad étterem a kiállítás területén. Hátul a „világ szeme"-pavillon fénypompája csillog . . .

AZ ANGOL PAVILLON az izmiri vásáron. Amikor az esti zárás ideje elérkezik s a gramofon az angol himnuszt játssza, már csak angolszászok tartózkodnak a teremben. Így volt a kiállítás minden napján, a semlegesség nevében . . .

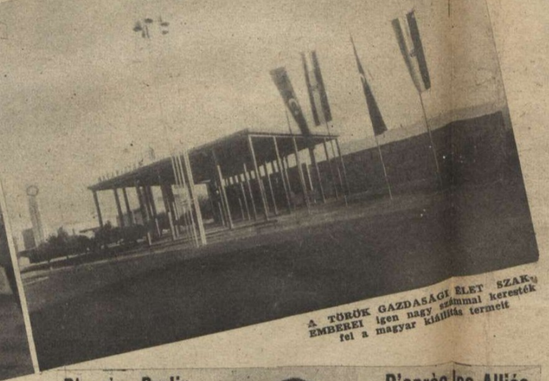

A TÖRÖK GAZDASÁGI ÉLET SZAKEMBEREI igen nagy számmal keresték fel a magyar kiállítás termeit

KÉT ÉVTIZED ALATT Ankara világváros lett! 20.000 lakója volt, amikor Kemál elhatározta, hogy a kis városkát Törökország fővárosává építi ki. Azóta 150 ezer lélek számára épült kényelmes, európai lakóhely

ANKARA SZÉLES ÚTJAI, a város kiváló tervezése, a villanegyedek, a bérházak és az új fásítás az alkotóerőt hirdetik

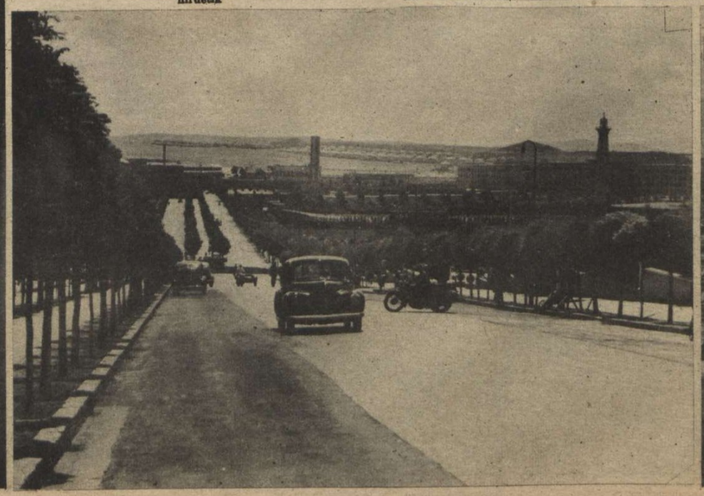

D'après Berlin

Berlin, 14 T.P. — Les pertes anglo-américaines dans la région de Salerne a déjà un aspect critique pour les envahisseurs. Les troupes allemandes ont détruit une division américaine entière et trois divisions anglaises. Les Anglo-Américains ont notamment abandonné la moitié de leurs armes. Sous le bombardement permanent de l'aviation de chasse allemande, les Alliés ont été obligés

(La suite en page 4 col. 3)

D'après les Alliés

Londres, 14 A.A. — Communiqué de l'Afrique du Nord, diffusé dans une émission des Nations Unies sur l'antenne de la radio Alger, aujourd'hui, mardi :

Sur le front de la huitième armée des progrès sont rapides. La ville de Cosenza a été prise. De gros bombardements sont sur le front de la cinquième armée. Les Allemands contre-attaquent désespérément et en certains points ils ont repris une partie du terrain que nous avions conquis précédemment. Au nord et à l'ouest de Tarente les troupes sont arrivées. La nuit du 12-13 septembre les

A SEMLEGES TÖRÖK SAJTÓ. A francia nyelvű „Republique", baloldalon a német, jobboldalon az angol hadijelentést közli . . .

PAPEN NÉMET NAGYKÖVET ankarai otthonában. „Rejtélyes ember" a neve a kiváló német diplomatának, aki a hírek szerint jelentéstételre, a hét végén Berlinbe utazott

ANKARAI MODERN TÖRÖK ASSZONYOK. A hárem és a fátyol után valóságos forradalom az új török élet . . .

AMI NEM SZABAD!... Rengeteg textilárut szállítottak az angolszászok Törökországba, de a díszminta az angol és az amerikai zászló volt az ajándékanyagon. A török hatóságok nem engedték az árut kiszállítani a raktárakból . . .

A GYÖNYÖRŰ HAGIA SOFIA ISZTAMBULBAN. Ma már múzeum a keleti kereszténység első hatalmas temploma, amely később török mecset lett. Világok záródtak le körülötte s most világok születésének láza viharzik el fölötte, a Márvány tenger partján . . .

AZ IZMIRI KIKÖTŐBEN. Minden új és kiváló. A hajók és remek omnibuszokat Németországban szállították . . .

RIADÓ a japánok repülőterén!

Páratlan JAPÁN

A délcsendesóceáni harcok váratlanul heves fellobbanása elhervasztotta a szövetségesek hónapokon át hirdetett és hangoztatott győzelmi reménységeit. Mac Arthur tábornok hadserege a viharos japán visszacsapás következtében, rövid két hét alatt nemcsak 100 hadihajói és gőzöst, hanem 400 repülőgépet és 15.000 katonát is feláldozott az elsietett előnyomulással. A bougainvillei csatában a japánok 4 csatahajót, 5 nehéz cirkálót, 2 repülőgépanyahajót, sok kisebb cirkálót, rombolót és más hadihajóegységet pusztítottak el s a Bougainville közelében partratett japán csapatok elfoglalták a várost, amelynek kikötője rendkívül fontos, a további hadműveletek szempontjából. Amerikában óriási megdöbbenést keltett a Csendes-óceán délnyugati térségébe bevetett flotta egynegyed részének gyors megsemmisülése ...

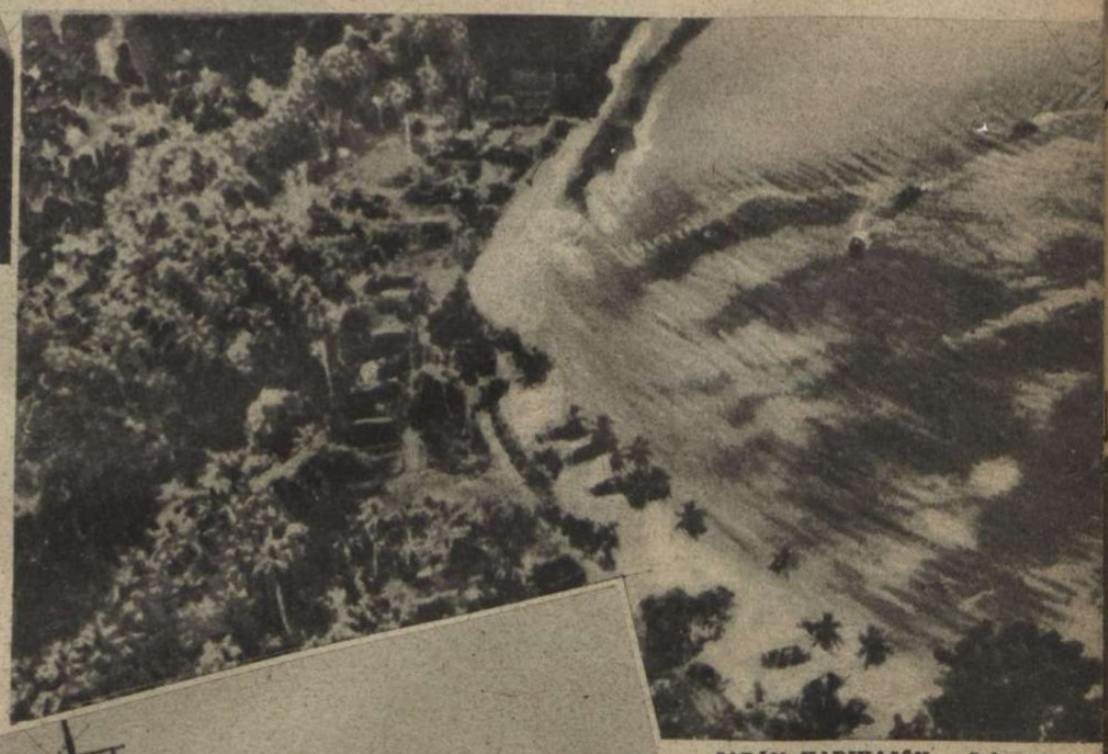

JAPÁN HADIHAJÓK a Salamon-szigetek őserdős partvidékén

↑ A CSÁSZÁRÉRT ÉS A HAZÁÉRT! Japán hős fiai haláltmegvető, rendületlen bátorsággal harcolnak, megteremteni az új keletázsiai rendet

↑ A BOUGAINVILLE ELŐTT a japán haditengerészet és légi erő fényesen bebizonyította legyőzhetetlen fölényét

A JAPÁN CSÁSZÁRI FLOTTA egységei felvonulnak a nagy tengeri csatára

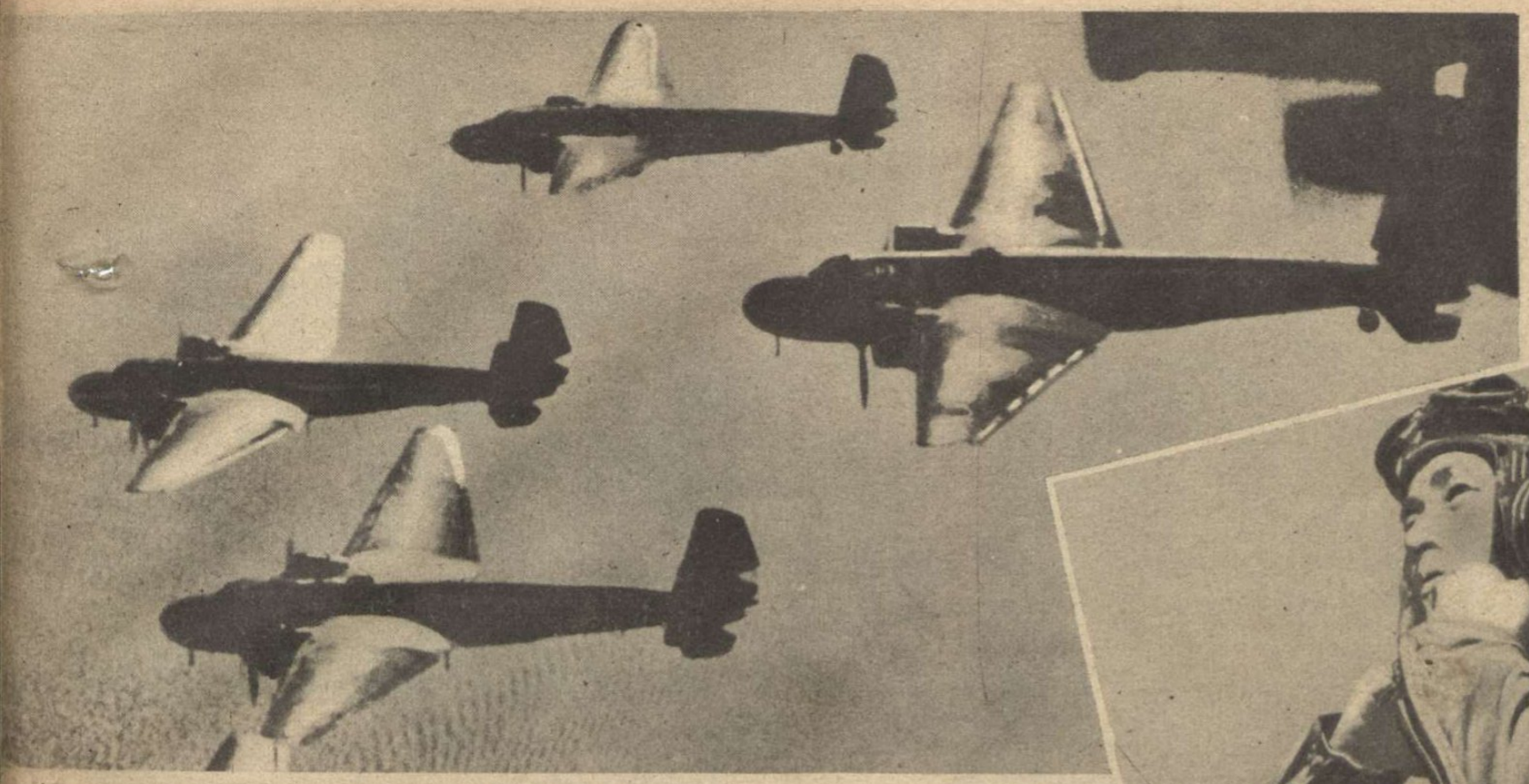

BOUGAINVILLE ÉS RENDOVA KÖZÖTT, a japán halálrepülők rátámadnak az amerikai hajóhadra

INDULÁSRA KÉSZEN! A japán repülők önfeláldozó harci készsége bámulatba ejti a világot. Az új jelentések szerint a bougainvillei csatában is több japán repülő, gépével és bombaterhével önként az amerikai hadihajókra zuhant...

GYŐZELEM!

100 HADIHAJÓT ÉS CSAPATSZÁLLÍTÓ GŐZÖST VESZTETT AMERIKA 14 NAP ALATT

ELLENSÉG A LÁTÓHATÁRON! A hatalmas japán tengeralattjárón megelevenedik a harci élet ←

A JAPÁN TENGERI SASOK. Géppuskatűz zúdul az amerikai kereskedelmi hajóra ←

TÜZET NYIT a japán csatahajó az ellenséges kötelékre

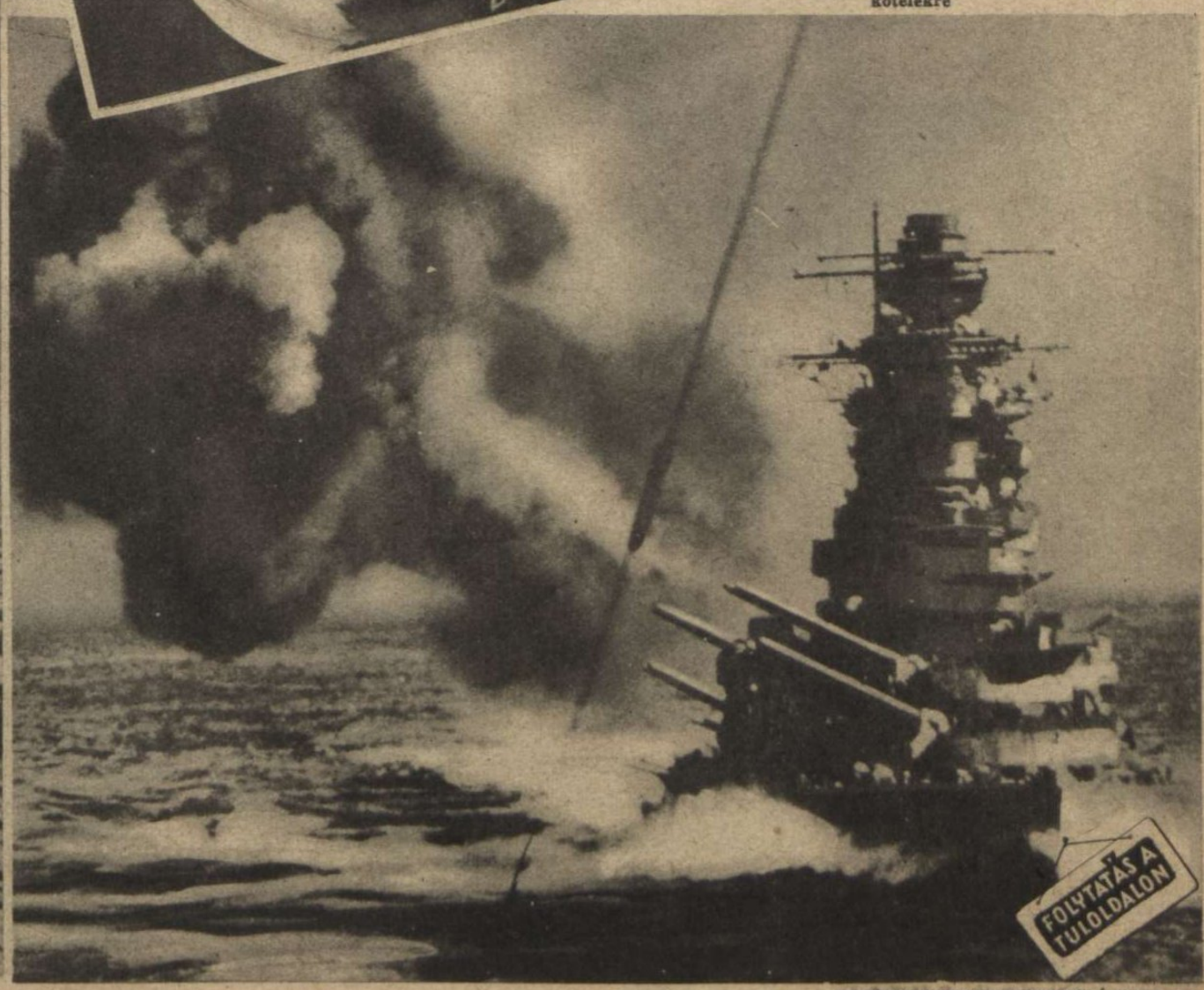

FOLYTATÁS A TÚLOLDALON

JAPÁN VADÁSZGÉP harcba indul az anyahajóról, a Salamon-szigeteknél
(Japán rádiókép)

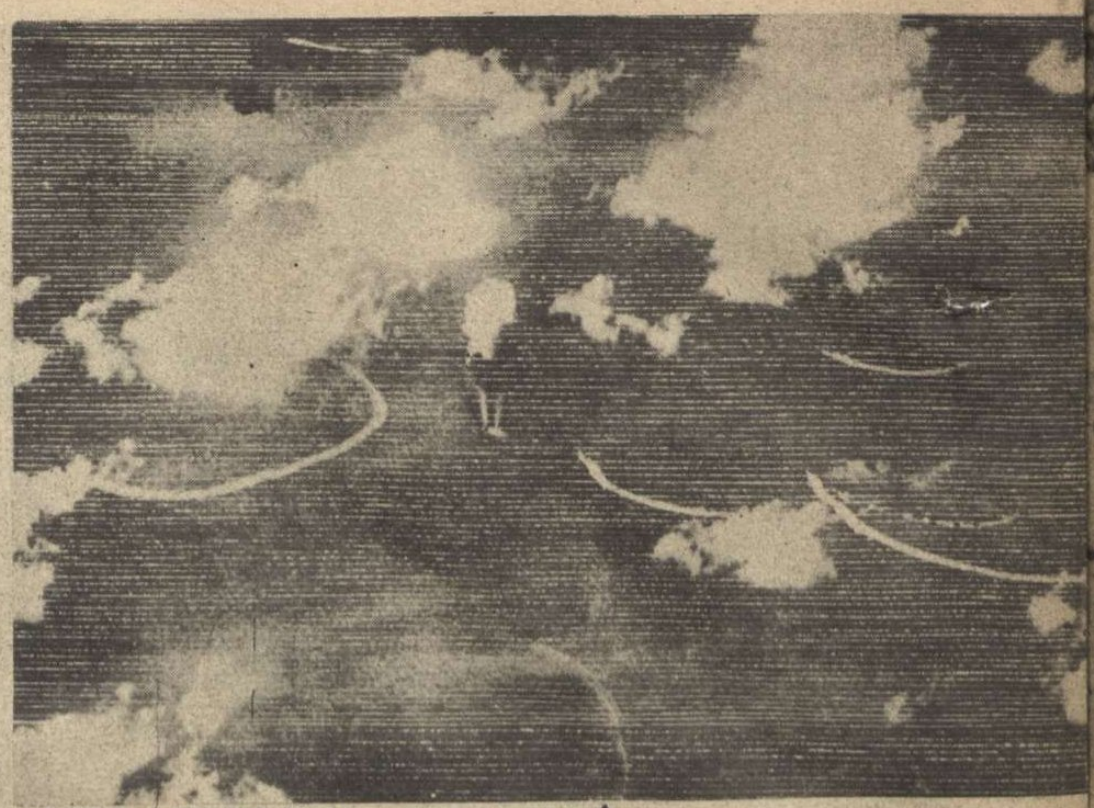

TOMBOL A TENGERI CSATA!... Középen egy amerikai repülőgépanyahajó a mélységbe süllyed, körülötte cirkálók és rombolók köröznek a japán repülők bombazáporában
(Japán rádiókép)

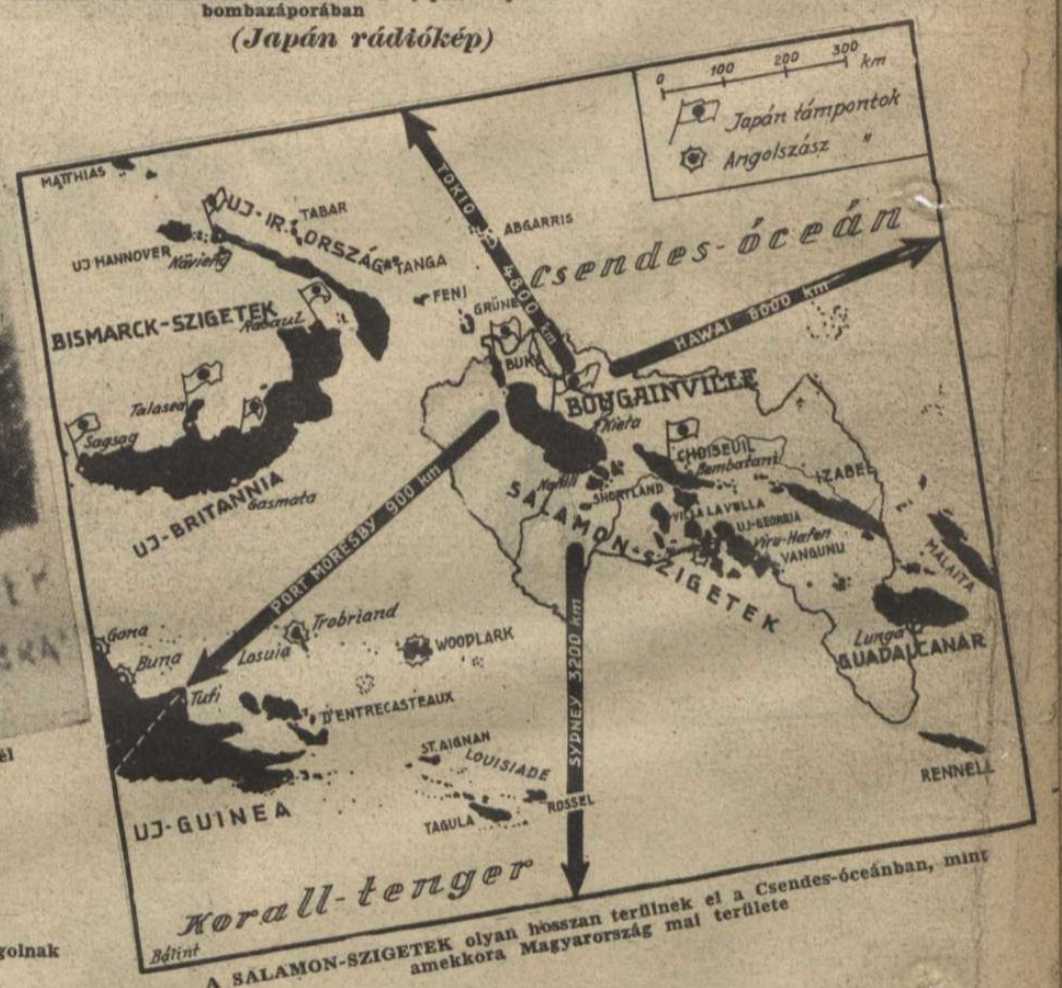

A SALAMON-SZIGETEK olyan hosszan terülnek el a Csendes-óceánban, mint amekkora Magyarország mai területe

ÉJJELI JAPÁN TÁMADÁS A SALAMON-SZIGETEK KÖRÜL, Bougainville magasságában. Tűzek lángolnak a tengeren s az előtérben egy nehéz amerikai cirkáló ég és süllyed
(Japán rádiókép)

ITT MÁR SEMMI SEM SEGÍT!... Egy amerikai repülőgépanyahajó féloldalra fordul s lecsúszik az óceán fenekére

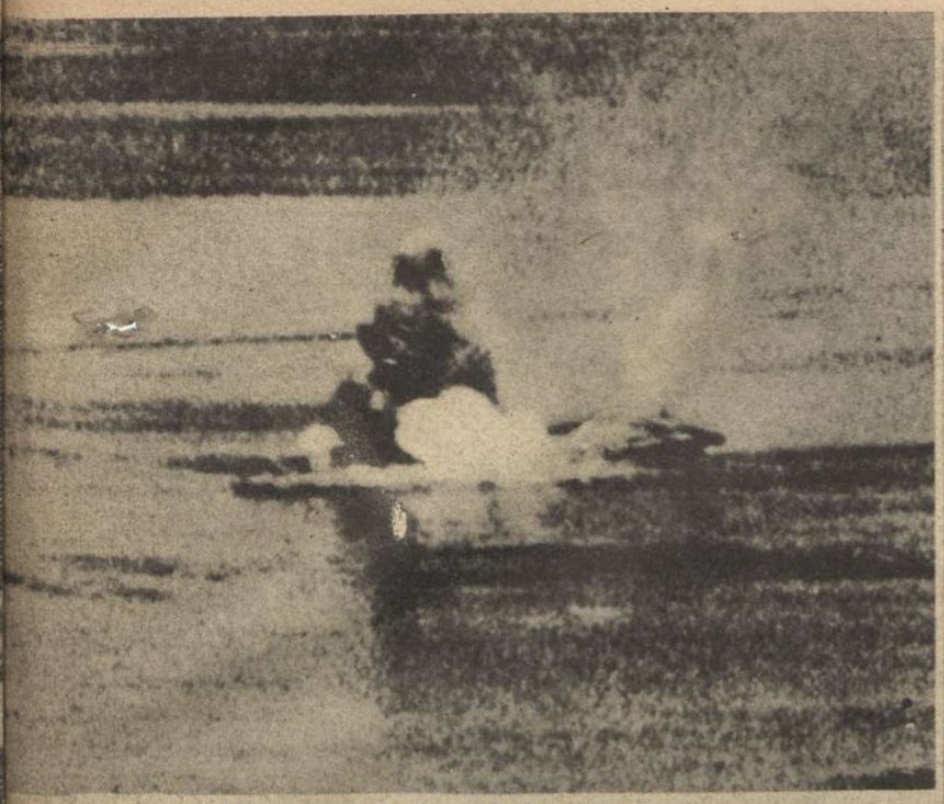

EGY AMERIKAI CIRKÁLÓ UTOLSÓ PERCEI
(Japán rádiókép)

A JAPÁN TENGERÉSZET HARCI REPÜLŐJE a felrobbantott amerikai csatahajó magas füstfelhőjében!
(Japán rádiókép)

HÁROM AMERIKAI HADIHAJÓ ROBBAN FEL egyszerre az éjjeli japán támadás pergőtüzében
(Japán rádiókép)

GYŐZELMI ÜNNEP TOKIÓBAN. Tozso miniszterelnök megjajlik a hazáért elesett hősök elhamvasztott holttesteinek hamuurnái előtt . . .

JAPÁN NÉPE HŐSEIT ÜDVÖZLI . .

ELFOGOTT AMERIKAI REPÜLŐT bekötött szemekkel vezetnek ki a japánok a repülőgépből
(Japán rádiókép)

GÜNTHER von KLUGE vezértábornagyot, a szovjetfronton küzdő egyik német hadseregcsoport főparancsnokát, a kardokkal díszített tölgyfalombbal tüntették ki.

GAZA ÖRNAGY, a szovjetfronton végrehajtott ellenrohamok fiatal hőse, megkapta a kardokkal ékesített tölgyfalombot a lovagkereszthez.

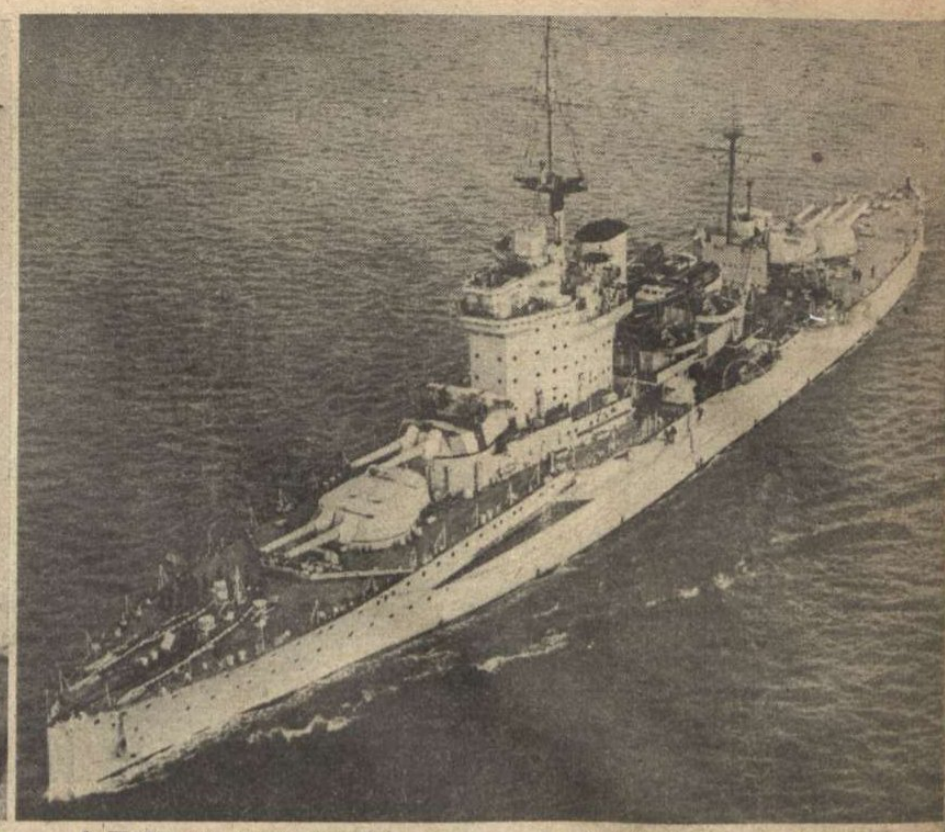

A WARSPITE angol csatahajót, amely a szalernói vállalkozás során súlyosan megrongálódott, négy hatalmas gőzös bevontatta a hét folyamán Gibraltár kikötőjébe . .

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

Hitler, Churchill és Sztalin beszédeinek gondos tanulmányozása és egybevetése, sajátságosan világítja meg a moszkvai értekezlet után előállott világhelyzetet. A lényeg kihámozásából ugyanis, a legtárgyilagosabb mérlegeléssel csak azt állapíthatjuk meg, hogy a formailag szilárd *angolszász-szovjet szövetség* katonai feladatai sokkal súlyosabbak és nehezebbek, mint ahogy azokat a könnyed és felelőtlen propaganda, a tömegek elvakítására beállítani igyekszik... Churchill kesernyés nyiltsággal hangoztatta, hogy *1944 lesz a legkegyetlenebb megpróbáltatások ideje* s nem tagadta a valószínűségét az *új német fegyvereknek sem.* Sztalin hevesen beszélt a *háború gyors befejezésének* feltétlen szükségéről s ez a kivánalom sok mindent megmagyaráz azoknak, akik tudják, hogy Moszkva ezt a jelszót fordította szövetségesei ellen, a moszkvai értekezlet összehívása előtt!... Nincs miért csodálkozni azon, hogy Szovjetoroszországban a népet csillagászati számokkal próbálják megnyugtatni, mert az *embertelen áldozatok* s az öt hónap óta erőszakolt szakadatlan támadás eredményét igazolni kell, de még Sztalin sem tudott olyan *katlancsatákról* beszélni, amelyekben nagyobb mennyiségű *német hadifogoly* került volna szovjetkézre... Pedig ez volt a cél, az kétségtelen: betörni valahol, bárhol a német védelmi vonalat úgy, hogy a szárnyak felgöngyölítésével s egész hadseregek elvágásával, megtörjék a német hadsereg gerincét s szétmorzsolják ellenállását. *Ezért* már *érdemes* lett volna százezreket a biztos halálba hajtani, de ez a hadműveleti szándék, a legbarátságosabb angol katonai szakértők véleménye szerint sem sikerült a szovjetnek!... A katlancsaták elmaradtak s *Moszkva állítja,* hogy jelenleg a szovjetfronton 257 német hadosztály áll, a tavalyi 207 hadosztály helyett, felfogni és lassan felőrölni a vörös hadsereg óriás tartalékait. Ahogy Hitler mondotta hatalmas müncheni beszédében, a német hadsereg előbb-utóbb megállítja a szovjetrohamot *s a kitartás, a fegyelem és a katonai céltudatosság hallatlan erejével, Németország megnyeri az utolsó nagy csatát.* Hitler nem szépítette a súlyos helyzetet, mert nincs is szükség a nehézségek elhallgatására, de nevetségessé tette azt a bejelentett ellenséges *propaganda-hadjáratot,* amely a német birodalom belső rendjének szétzüllesztését valóban naiv módon előre beharangozta a világnak... A három beszédből a végső következtetés csak az lehet, hogy *a szövetségeseknek semmi komoly alapjuk nincs a „feltétlen fegyverletétel" követelményét hangoztatni a tengelyhatalmak felé, de megvan minden okuk ahhoz, hogy a méltányos béke útját és módozatait keressék. A japánok fényes győzelme a bougainvillei csatákban, a nehéz délolaszországi hadjárat, London fokozódó bombázása, a balkáni rendteremtés sikere s az acélba és vasbetonba merevített nyugati fal, semmiféle összehasonlítást nem enged meg az 1918-as állapotokkal, a szovjet előretörése pedig semmit sem használhat a demokráciába ágyazott angolszász érdekeknek!... A derülátás rózsaszineit nem a valóság látóhatárára, hanem a propaganda pápaszemére festették az ügyes kezek s ha az angolszász országok vezetői tényleg az emberiség közös nagy érdekeit, a kereszténység kulturát és a technikai civilizációt, a szabadság, az emberiesség és a haladás eszméit védenék, akkor jól átgondolt, hosszúidős önvédelmük hasznára is, a méltányos és igazságos s minden nemzet életjogait megbecsülő békére törekednének, — amíg lehet és amíg marad valami, amiért békésen élni és dolgozni érdemes...*

Az *elvakult gyűlölet* politikájának következményeit érdekesen szemlélteti az a hivatalos *Reuter-hír,* amely szerint *Viktor Emánuel* olasz király nehány napon belül lemond, *Badoglionak* pedig *Sforza* gróf lesz az utóda. Most tárul fel megdöbbentően az a kérdés, hogy *mire volt jó 1943 július 25.-e?... Mit eredményezett az aláírt olasz fegyverszünet? A két darabra szakadt országot? A belső hadszintereket? Vér és vagyon, kincs és munka bővebben elcsorgatott pusztulását? És végül a fegyverszünet útját választó felelős tényezők eltávolítását a vezetésből?...*

Északfranciaországban, a kommunisták megtagadták az együttműködést de *Gaulle* tábornok kormányával. De Gaulle tábornok viszont megtagadta az együttműködést *Giraud* tábornokkal. Az angol sajtó mégviszontabb de Gaulle *„letörését"* indítványozza, *a libanoni események miatt.* Libanonban teljesen felborult a rend. Szenegáli négerek lövik az őslakosságot, amelynek szabad önrendelkezési jogot igértek. De Gaulle elfogatta a törvényhozást. *Beyruth* és *Tripoli* utcáin barrikádharcok folynak. A mohamedán világ nyugtalankodik és a brutális, kegyetlen intézkedések megtorlását követeli. *A közelkeleten teljes erővel dolgozik a diplomáciai boszorkánykonyha, — családon belül, — a szövetségesek között s ember legyen a talpán, aki az események rejtélyes hátterét szellőztetni meri Demokráciában... Az indiai éhinség és a világ „eljövendő" boldogságáról hangoztatott jelszavak bizony semmit sem segítenek a szegény hindukon... Szemmel láthatólag volna nehány tennivaló azokon a területeken is, amelyek már a demokrácia áldásait — „élvezik"...*

A hadszintereken

lényegesebb változás nem történt a hét folyamán. Ez a mondat nem a nyugalmat, hanem a végletekbe fokozott harci tevékenységet jelenti a szovjetfronton, a vörös hadsereg roppant támadásainak összes fontosabb gyújtópontjaiban.

A *kercsi szorosban* a szovjet a partraszállás folyamatában igen sok hajót, dereglyét és naszádot

1. A MAGYAR HARCI REPÜLŐK a szovjet hadszintéren a bevetési parancsot hallgatják

2. INDULÁSRA KÉSZEN ÁLL a magyar zuhanó harci gép, a szovjetfronton

KESSELRING VEZÉRTÁBORNAGY (baloldalon) a Délolaszországban harcoló német csapatok főparancsnoka, a súlyos harcokban álló ejtőernyős egységek parancsnokának, Heidrich tábornoknak jelentését hallgatja a hegyek közötti hadiszálláson.

EZ A „DARÁZS",
— a hernyótalpra szerelt gépágyú, — a keleti hadszíntér egyik legmodernebb fegyvere

ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

veszít. Kercstől északkeletre, a hídfő kiszélesítése közben, váltakozó, elkeseredett harcok alakultak ki.

A kievi térségben dühöng a háború legnagyobb csatája! A támadások súlya nem csökkent a hét folyamán s különösen Kievtől északnyugatra példátlanul heves a harc, amelybe a szovjet 16 lövészhadosztályt és 3 páncélos hadtestet vetett az aránytalan küzdelembe. Kievtől délre a német ellentámadás fontos terepszakaszon tért nyert s visszalökte a szovjeterőt. *Hét végén Kievtől nyugatra a Zsitomir felé vezető út mentén óriás összevont szovjeterők lendültek új támadásba, amelyeket a német légi haderő és a páncélos osztagok véres csatákban igyekeznek feltartóztatni.* Az egyik összefoglaló német katonai magyarázat, *mindkét fél helyzetét súlyosnak mondja a kievi térségben...* Kievtől északra, Csernigov vidékén, a vörös hadsereg 10 kilométeres keskeny szakaszon 12 lövészhadosztállyal, több páncélos hadtesttel és lovas dandárral próbálta meg az áttörést s a borzalmas kisérletezésben 217 páncélost és az egész bevetett lovasságot elveszítette. A csernigovi csata, a *Gomelnél* harcoló szovjet hadseregcsoport balszárnyának előretörését hiúsította meg. *A vitebszki és neveli térségben is* kiújultak a súlyos támadások s az áttekinthetetlen mocsarak és vadvizek között összebonyolodott vonalakon folyik az elkeseredett küzdelem. *A szovjet új és új erősítéseket küld az első vonalakba, a veszteségeivel keveset törődik s a döntésre tör. A német hadsereg takarékoskodik az emberrel, kitér ahol szükséges a tömörített nyomás elől, visszavág és visszahúzódik újra, de az arcvonalát töretlenül feszíti az ellenség elé...*

Az olasz hadszintéren, az angol és északamerikai seregek általános támadásra indultak, de úgy a Volturno térségében, mint a front keleti szakaszán megrekedt az előnyomulás. Hadműveleti értékű behatolás a német vonalakba nem történt, de a német *nehéz fegyverek* véres veszteségeket okoztak az angolszászoknak. *Mignano* hegyes vidékén és *Venafro* körül makacs kitartással támad, küzd az ellenség s az egész arcvonalon nagyobb csaták várhatók.

Az angolszászok délolaszországi utánpótlása kegyetlen csapásokat szenvedett. Német harci repülőgépek az északafrikai vizeken megtámadtak egy karaván s abból *13 zsúfolásig megrakott szállítóhajót, 140,000 tonnát és két rombolót süllyesztettek el.* Hét végén egy másik angolszász karavánból *23 hajó, 150,000 tonna* süllyedt el és rongálódott meg a Földközi tengeren. A nápolyi kikötőben *2 hajót, 9000 tonnát elsüllyesztettek 7 hajót, 40,000 tonnát szétrongáltak és 4 tengeralattjárót elpusztítottak a német harci repülők. Lerosz szigetén, 4 nagy angol csapatszállító hajó felgyujtása után, a németek partraszállottak.*

A légi háború Európa nyugati részein és Németország fölött, ezen a héten átmenetileg *elgyengült.* A jelentések csak zavaró berepülésekről és szórványos bombázásokról számoltak be. *Londont azonban a német repülők többször megtámadták nehéz üreméretű bombákkal. Londonban nagy az izgalom és a nyugtalanság.* Sokat írnak és beszélnek titokzatos újrendszerű német repülőgépekről, amelyeket eddig senki sem látott, mert egyet sem sikerült még lelőni közülük. Állítólag rendkívül gyorsak ezek a gépek s csak 10—15 percig tartózkodnak London térségében, de halálos pontossággal oldják ki bombáikat a kiválasztott cél fölött... Németország hallgat s nem fűz magyarázatot a londoni hírekhez, ami már önmagában is idegesítő lehet a Csatornán túl...

A távolkeleten rendkívüli arányú japán győzelem bomlik ki a bougainvillei harcokból, amelyeket nyilvánvalóan még a 3. nagy légi csata sem fejezett be. Több mint 100 amerikai hadihajó és csapatszállító hajó süllyedt eddig az óceán fenekére, 10,000 tengerésszel együtt! Japán hősi szellemét uralja a Csendes óceán s a japán győzelmek Európát is segítik legsúlyosabb, de igazságos létharcában.

A „GIGANT" a világ legnagyobb katonai szállítógépe, a német repülőgépipar új csodája. A 6 motoros repülőgépet a Messerschmitt-művek gyártják. 138 teljesen felszerelt katonát, ágyúkat, teherautókat és harckocsikat szállít a Gigant s lehet hogy mást is...

3. MAGYAR ZUHANÓ HARCI REPÜLŐGÉPEK visszatérése a sikeres küzdelemből, kiindulási pontjukra

4. A MAGYAR BOMBÁZÓK TÖBB SZOVJET HARCKOCSIT MEGSEMMISÍTETTEK!
Jelentés a harc után a repülőtéren

VELENCE: a fasiszta köztársasági kormány székhelye.

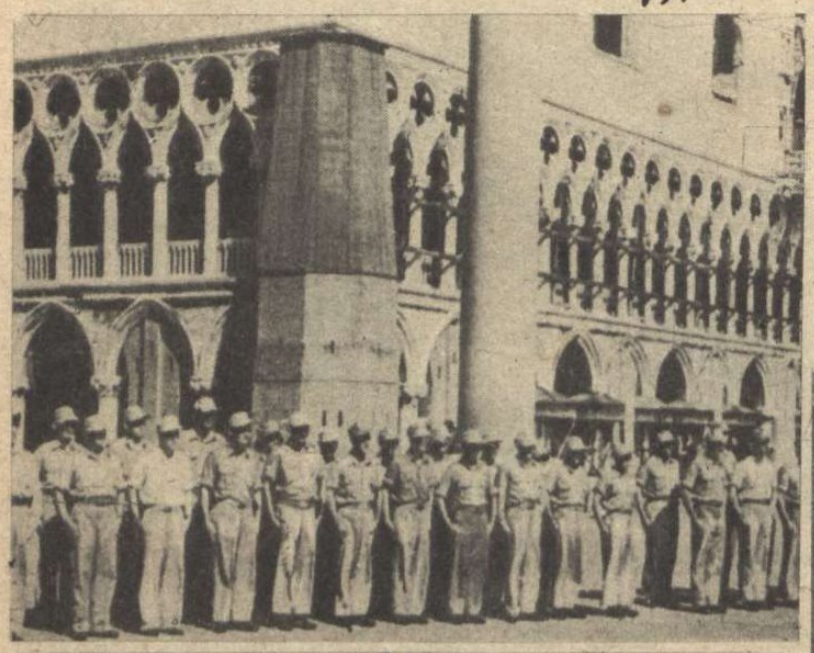

SORAKOZÓ A DOGE-PALOTA ELÖTT

NÉMET ÖR ÁLL A VELENCEI ARZENÁL ELÖTT!

MUSSOLINI a megváltozott viszonyokhoz mért államrendszer felépítésén dolgozik, hűséges munkatársainak segítségével

VELENCE ÖSI VARÁZSA...

A LAGUNÁK VILÁGÁBAN, a pihenés és álmodozás városát a jövő gondja üli meg. Az egyenruha uralkodik az utcákon

BAJTÁRSI BARÁTKOZÁS. A halálfejes olasz fasiszta katona nem tud németül s a fiatal német harcos nem beszél olaszul, de azért megértik egymást a történelmi küzdelem szükségében

ÓRIÁS-ÁGYÚK VELENCE PARTVIDÉKÉN

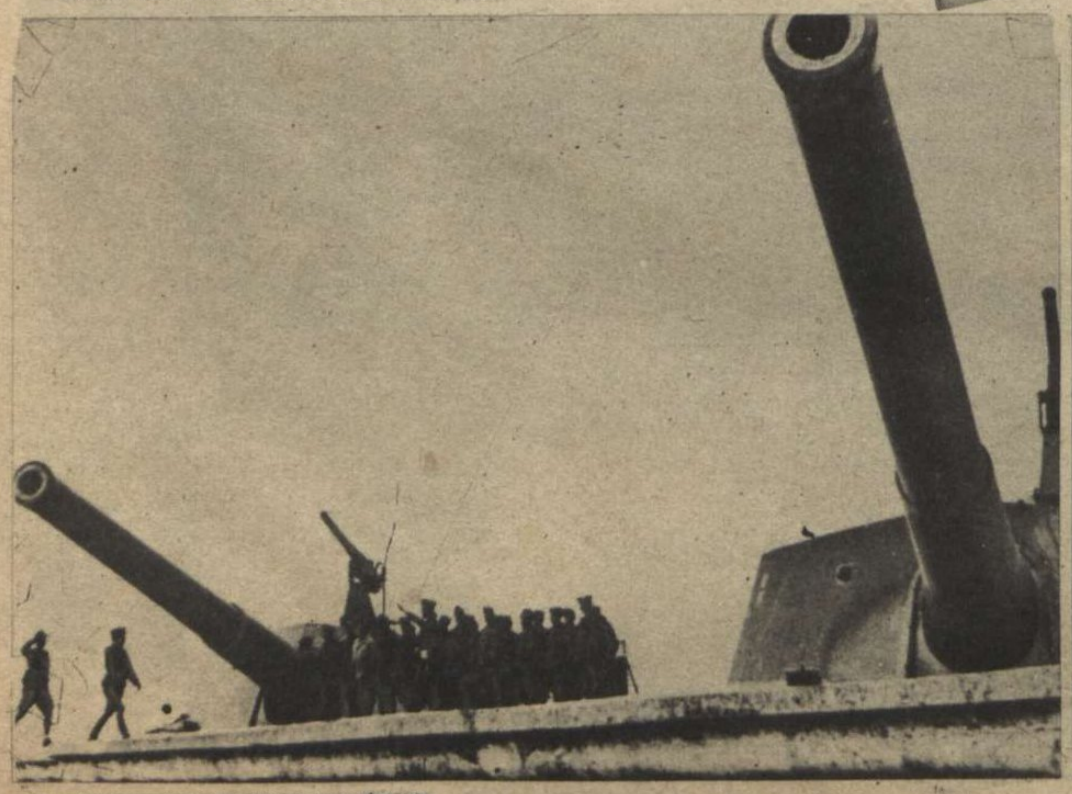

Bocsánat, de kiállítást láttam!

Egy épérzékű ember megtekintette a Kut festőművészeinek kiállítását a budapesti Nemzeti Szalonban s a borzalmasan ferde-modern festményektől elkápráztatott szemeivel imigyen látta a fővárosi utcát, ahogy kilépett az erkélyre! Képünket jövőre beküldjük a kiállításra, a biztos főnyeremény boldogító tudatában. Hopplá hopp!...

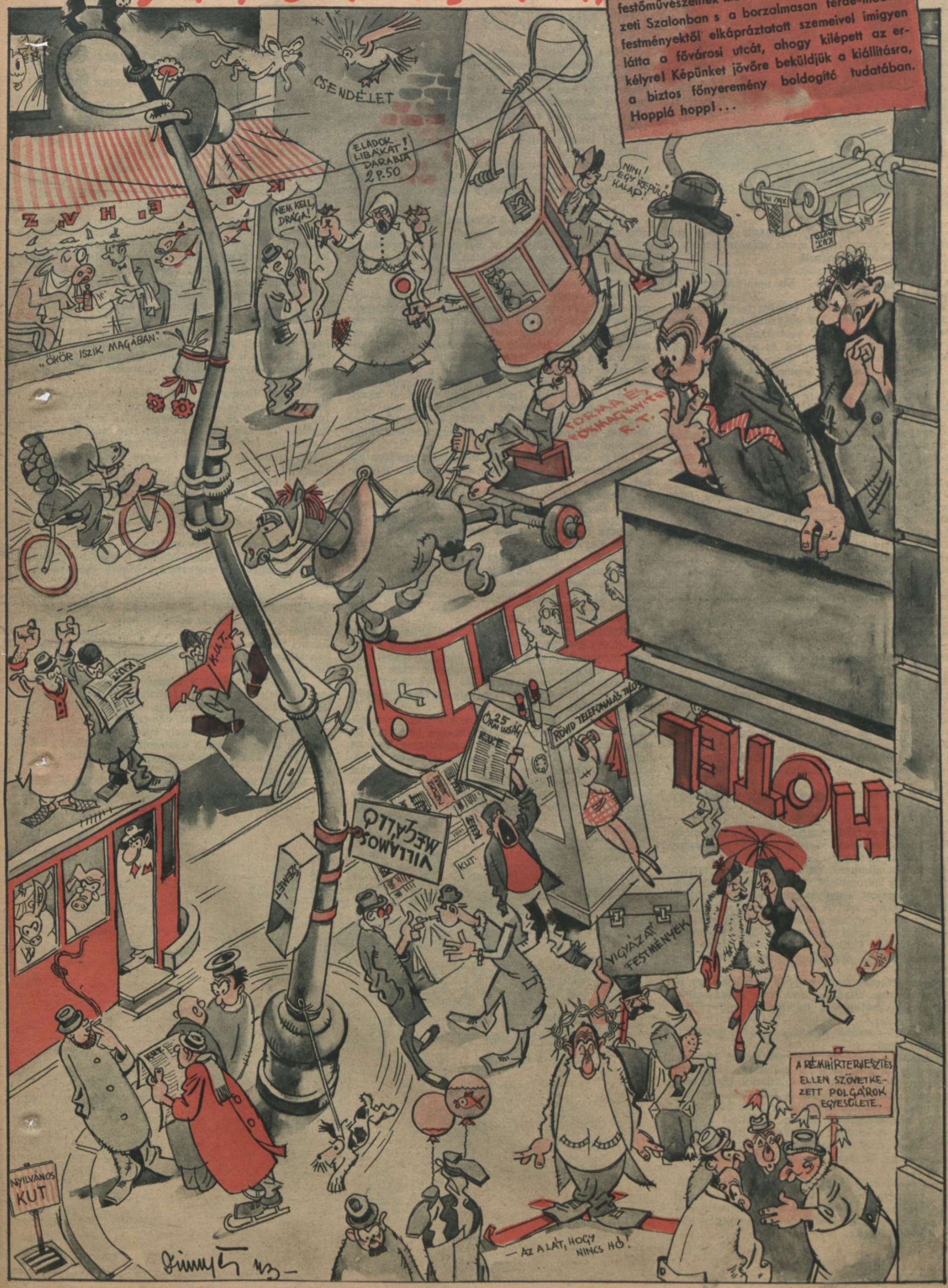

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(65.)

— Igen... Én úgy szeretem magát... Meg kell mondanom magának, hogy mióta először láttam...

A lány riadtan felugrott.

— Azonnal haza akarok menni... Kérem, vigyen haza engem azonnal... Ezt nem szabad... Ó, Istenem...

Kezét arcára tapasztotta s egész teste remegett.

Juda melléje lépett, megragadta vállát s hebegve, dadogva, alig érthető szavakkal, mint aki fél, hogy mindjárt magára hagyják és nem lesz többé alkalma soha elmondani azt, amire oly régóta készül, egymásra torlódó félmondatokkal zúdította feléje oly sokáig visszafojtott érzéseit. Szenvedélyről beszélt, amely csontjáig kiszikkasztotta testét, imádatról, mellyel reá gondolt örökké, gyöngédségről, mely gazdátlanná válik, ha nem fogadja el. Ügyetlenül szavalt, mint egy rossz színész, aki hiába érzi át szerepét, mert csak hamis hangon képes tolmácsolni. Groteszk figura volt, akár a jiddis színpadok hősei, akik tragikus pózokban nevetést fakasztanak a nézőtéren.

Ha a lány most gúnyosan szemébe kacag, fölényesen elutasítja, rendreinti, megnémult volna, s gyáván, bocsánatot kérve nyit előtte ajtót, hogy érintetlenül távozhassék.

De Gyéressy Éva rémülten, a megtámadott és védtelen gyávák menedékéhez folyamodott: futni kezdett az ajtó felé.

Ó, ez a mozdulat ismerős volt...

Így próbált tőle szabadulni annak idején Marusja is.

Egyetlen ugrással mellette termett, megragadta karját és magához ölelte:

— Szeretem, értse meg, szeretem, — dadogta. — Azt akarom, hogy az enyém legyen... Egy csókot... csak egy csókot...

Gyenge ökleit nekifeszítette mellének, védekezni akart, de most már elveszett. Az ellenállás végképpen elvette Brandstein Juda józanságának utolsó maradványát is. Durván megragadta csuklóit, hátracsavarta karját és a száját kereste cserepesre kiszáradt ajkaival. Érezte lehelletét, bőre és haja különös illatát s most már nem bánta, akármi történik.

— Eresszen, mert sikoltok... — fuldokolta a lány.

— Nem bánom... Legyen botrány, ha botrányt akar! Csókoljon meg!

— Őrült maga?

— Lehet, hogy őrült vagyok! Értse meg, mióta először láttam, kívánom magát! Ha a világ összeomlik, akkor is az enyém lesz!

Megpróbált sikoltani, de kemény tenyér tapadt a szájára s egy baromi erő vonszolta a heverő felé. Torkából szaggatott segélykiáltás bátortalankodott elő, de ki hallotta azt? A szeparé párnázott ajtaja felfogta az ilyen zajokat, s különben is ott várakozott a folyosón az egész cigánybanda, hogy beleavatkozzék a lármába. Törődött volna valaki olyan csekélységekkel, hogy a négyes különben egy ittas hölgyecske visít?

Egyszerre érezte Juda, hogy a karok amúgy is gyönge védekezése ellankad, Éva teste egész súlyával ráhull és szétbontott hajkoronás feje vállára bukik.

— Elájult, — szaladt át ködös agyán a gondolat. — Most mi lesz?

Lefektette a heverőre, melynek bordó bársony terítőjén úgy pihent, akár a hallottak, viasz-szín arccal, elernyedten. Karjai mozdulatlanul, törött madárszárnyak módjára csüngtek a föld felé, derekának gyöngéd íve megtört s mellének fehér bőre most, egy fázós kék erecskével szinte világított a ruha selyme mellett. A lehúnyt szemeknek pillája se rebbent, az arcon riadt kétségbeesés fagyott szánandó grimasszá. Hogy él, csak lélegzésének gyenge jelei mutatták.

Egy másodpercig maga is ijedten állott fölötte, tétován, hogy vajjon mit kell tennie s már nyúlt volna a jeges pezsgő után, ráhinteni hideg cseppjeit a halvány arcra és homlokra, de aztán félúton abbahagyta a mozdulatot.

Nem őrültség lenne? Magához téríteni, hogy megint dulakodni kezdjen vele? Hogy sikoltozzon és segítségért kiáltson? Hát nem legjobb így, ahogy történt? Itt hever előtte, az odaadás pózában, tehetetlenül, összeszorított, sápadt szájjal. Ébredjen fel, térjen magához a csókjaitól, égesse éberré az ölelés fájdalma...

Úgy bukott melléje a kopott szőnyegre, mintha leütötték volna.

Átölelte derekát s elfulladó lélegzettel, maga is az eszméletlenségtől környékezve csókolni kezdte arcát, haját, lehunyt szemét, s hideg száját...

•

Mikor kijózanodott, s lehajtott egy pohár pezsgőt, odakint már szürkén virradt a téli reggel. Az ajtó előtt vadul játszott a cigány, s a hegedűk, a klarinét, meg a bőgő hangjainak zürzavarában, mint különös hangszer, monoton, kétségbeesett, halálos bánattal búgott Éva sírása.

Nézte, ahogy ott hevert, szétzilált hajjal, melynek sápadt, aranyfényű sátora beborította könnyektől ázott arcát, válláról lecsúszott ruhában s ugyanazt a diadalt, jóllakott elégedettséget érezte, mint amely egy ehhez hasonló téli éjszaka után az ugyanígy zokogó Marusja láttára eltöltötte. A remegő és alázatos vágyódást kiégette belőle e néhány óra; most csak a győzelem meleg örömét zúgatta végig testén a lomha vér. Igen... Mindent, amit akart, elért. Idegenül pillantott a síró testre, mely megmegvonaglott szeme előtt. Miért zokog? Rá kéne kiáltani, felrángatni fektéből és kényszeríteni, hogy szemébe nézzen.

Vagy mondani neki valamit, ami megállítja ezt a végevárhatatlan sírást, mely konok, akár a novemberi esők.

Melléje ült és símogatni kezdte a vállát.

— Hagyjon! Ne nyúljon hozzám! — sikoltott egyszerre olyan hangosan, hogy a játékteremben is felkapták fejüket az utolsó szerencsekergetők.

— Ne kiabáljon... Mire való ez? Hallgasson rám... Én... tudom, hogy most gyűlöl engem... Így szokott lenni... De én szeretem... Érti? Imádom magát... Azért voltam őrült... Feleségül fogom venni! Megkérem a kezét... Hallja, Éva? Édes kis lányom...

— Gazember! Gazember!

Kiszakította magát az ölelésből s öklével arcába sujtott. Az ütés nem volt erős, de Juda mégis érezte, hogy pirosan és melegen elönti a vér. Az orrából csorgott, s végigperegtek a vörös cseppek inge fehér mellén. Bambán nézte, maga elé tartva tenyerét is és hirtelen eszébe jutott, hogy egy Gyéressy egyszer már megütötte ugyanígy.

— Ostoba liba... — mormogta vak haraggal. — Hát nem lehet magával értelmesen beszélni? Én elveszem! Hallja? El-ve-szem! A feleségem lesz, ne őrjítsen meg a sírásával! Selyembe burkolom a testét, annyi ékszert kap tőlem, amennyit akar, nem kell még a kívánságait se kimondania, én már teljesítem őket... Gazdag lesz, olyan gazdag, hogy álmodni se merte volna... Palotát építtetek, hogy méltó legyen szépségéhez minden, ami körülveszi! Mit akar? A vagyonom is a magáé!

— Takarodjék innen! Nem akarom látni... Ó, gazember... gazember...

Vonaglott teste, válla szinte görcsökben rángatózott s a szavak csak töredezve, egy-egy zokogó roham közben hagyták el ajkát.

Most már türelmetlenül, nyersen támadt rá:

— Térjen észhez! Mit akar? Mi történt magával, ami miatt ezt a komédiát rendezi itt nekem? Apáca akart tán lenni? Boldog lehet, hogy én váltam ennyire a bolondjává, kis falusi hamupipőke! Tudja maga, ki vagyok én? Tudja, hogy...

Hirtelen elhallgatott, mert maga is nevetségesnek találta, hogy éppen ebben az órában dícsérje önmagát, felsorolja fényes tulajdonságait, megcsillogtassa gazdagságát. Sokkal okosabb volna, ha most már valamiképpen haza tudná vinni, feltűnés nélkül. Rá kéne beszélni, hogy hozza rendbe magát, öltözzék fel, s reggel, ha majd kijózanodik, akkor talán válthat vele pár értelmes és komoly szót. Majd bűnbánó arcot vág, bocsánatot is kér, hogyne, eljátsza azt a kis komédiát, amely szükséges hozzá, hogy elégtételt érezzenek a nők a történtek után. Szeretik látni a férfit, amint jelképesen hamut hint homlokára, gyalázza magát, s mellét veri... Ezt igazán megteheti...

Felkelt. Csupa vér volt a tenyere, már feketén száradt rá bőrére, kabátja hajtókájára és ingére is. Így nem mehet az utcára, legalább az arcáról le kell mosnia. Tétován indult az ajtó felé, amely mögött a cigányok még mindig buzgón zenéltek.

Óvatosan nyitott egy keskeny rést, félrehúzta a függönyt. Kicsit röstellte, hogy a muzsikusok előtt így kell mutatkoznia, de aztán határozottan kilépett a folyosóra, s rájuk se pillantva a mosdó felé sietett.

— Dik csak, te Károly... — húzta széles mosolyra száját a kontrás, — ennek jól a képibe másztak!

— Most mán abbahagyhatjuk! — intett a prímás. — Nem lesz több kiabálás, menjetek, igyátok meg a pezsgőt. Én megvárom a pasast, bekasszálom tőle a lóvét.

A banda szétrebbent, álmosan, lustán, s kötelességszerűen indult elfogyasztani a megszolgált italt. A prímás unottan pengette hóna alá fogott hegedűjét s tekintetét a mosdó ajtajára függesztette. Szemei az álmosságtól csaknem leragadtak, s magában átkozódott, hogy az utolsó vendégre ennyi ideig kell várakozni.

Egyszerre kinyílt a szeparé ajtaja s a kisírtszemű, zilált öltözetű Éva támolygott elő rajta. Mellén összefogta a bundát, haja ráhullott vállára s mintha erősen ittas volna, ide-oda imbolyogva tartott a játékterem felé, amely egészen üres volt már, ablakait is kinyitották s a leoltott lámpák alatt sötét árnyékok: a takarítóasszonyok hajlongoztak csak benne.

Egyikük szánakozva nézett rá és közömbös, személyzet-köszöntéssel szólt utána:

— Kezit csókolom, kisasszony...

A prímás gondolta: tán figyelmeztetni kéne az uraságot, hogy a hölgy itthagyta, de aztán vállat vont. Mi köze hozzá? Ezért már igazán nem fizetik meg külön.

Juda lassan ballagott vissza, de egyetlen ugrással termett a folyosón, mikor látta, hogy a szeparé üres.

— Hol a hölgy? — rontott a cigányra, mintha meg akarná ölni.

— Elment, instálom.

— Mikor?

— Most. Vagy öt perce.

— Merre?

— Hát kifelé... Arra ni! — s fejével intett a játékszoba irányába.

— Miért engedted?

— Én?

Persze, persze... Mi köze ennek a muzsikus cigánynak hozzá, hogy az egyik szeparéból elmegy a vendég.

Tétován állott az ajtóban, fogalma se volt: mit kell most tennie. Fusson utána? De hová? Merre mehetett? A szállóba talán? Vagy...

Nem merte végiggondolni, csak egy kép villant át agyán: a ködös és havas Dunaparton fut, ziláltan és sírva, letántorog a lépcsőn, oda, ahol a víz jegeskéken, félelmetesen hömpölyög tova, kis cipőinek nyoma a friss hóba vágódik, s aztán...

Beugrott a hideg cigarettafüsttel, éjszakaszaggal és a kiömlött ital párájával megtelt szeparéba, ahol még mindig teljes fénnyel égtek a csillár lámpásai. Magára kapta a kabátot, kalapját fejére húzta s már rohant is, rá se pillantva a cigányra, aki várakozó tartásban állott kívül, s átrohant ő is a játékszobán.

— Nézd csak... — érték utól a szavak, — ez meg elmegy... A rosseb álljon bele! Egész éjjel huzatja, aztán egy vasat se ad. A dalolómadár marja meg a szívedet, te koszos...

Az utcán már a korai járókelők dideregtek, behúzott nyakkal sietve tova a járdán, melynek frissen hullott havát egészen széttaposták a cipők, durva bakancstalpak. A nyitott kapukban a vicék álmosan, rosszkedvűen sepertek, savanyúszagú szemetesládákat cipeltek a villamosok kopottan, lassan vánszorogtak végig a hajnali utcán, rekedten csengetve. A város nehezen ébredt, s mintha még a házak, kopasz fák is tudták volna: milyen kevéssé érdemes újra kezdeni az életet, árasztották magukból a komor és fájdalmas hangulatot. Csikorgott a reggel, lomhán ismételték a teremtett dolgok az örökké-ugyanaz mozdulatokat.

Juda futva tartott a Dunapart felé, a földre szegezett tekintettel, mintha Éva lábanyomát akarná kikeresni. Lihegett, halántéka kopogott az izgalomtól s nem egyszer érezte: most mindjárt meg kell szólítania egy szembejövőt, megragadni mellén a kabátot és rákiáltani: nem látta?!

Borzasztó lett volna számára, ha az éjszakai kaland tragikusan végződik. Nem akart több szerencsétlenséget ebben a családban, s főkép nem bírta volna elviselni, hogy Éva valami jóvátehetetlent műveljen.

— Nézd, — hallotta egy munkásasszony hangját, ahogy elfutott két kendőbe bugyolált nő mellett, akik kosárral a karjukon ballagtak, — biztosan kirabolták a lakását az éjszaka.

— Vagy kergetik valahonnét, mert tilosban járt.

Nevettek s eltűntek a sarkon.

Vesszőfutás volt ez a rövid út. Mert közben eszébe jutott, hogy a szállóba is be kéne nézni, hátha mégis oda menekült a lány.

Csaknem beesett a langyos előcsarnokba, ahol frissen beretvált arccal ott állott már a nappali portás és rosszaló tekintettel nézett rá.

— Tessék! — állította meg szigorú, figyelmeztető hangon. — Parancsol uraságod?

Alig tudta szóra nyitni a száját, dadogva, el-el fulladva bólintott:

— Igen... Érdeklődni szeretnék...

— Tessék...

— Kérem, meg tudná mondani, hogy az előbb bejött-e ide egy fiatal hölgy?

— Miféle hölgy?

Végigsimította homlokát, öklét rátámasztotta a fülke pultjára.

Össze kell szednem magam, — gondolta, — hiszen egy értelmes mondatot nem vagyok képes kinyögni.

A portás sürgetően, gyanakodva nézte s már azon gondolkozott, hogy magához hívja a hátul őgyelgő szolgát. Őrült, vagy menekülő gonosztevő lehet a hajnali vendég, aki ürügyet keres, elbújni az üldözők elől, vagy valami borzasztó dologra készül.

— Miféle hölgy? — ismételte meg a kérdést. — Kérem, tessék érthetően megmondani, mit kíván...

— Gyéressy kisasszony hazaérkezett már?

— Gyéressy kisasszony?

— Igen. Az első emelet huszonnégyes szoba az övé.

— Mindjárt megnézem, kérem...

Csak félig fordult el, hogy szemmel tudja tartani a gyanús idegent, aki lábait váltogatva állott a kis kalitkán kívül és remegett egész teste.

— A kulcsa nincs itt, tehát valószínűleg odafent tartózkodik.

— Kérem, biztosan meg tudná ezt állapítani?

— Uraságod kicsoda voltaképpen?

— Kérem...

Elhallgatott. Most magyarázza meg, miért oly fontos számára, hogy kérdésére választ kapjon? Zsebébe nyúlt, s egy ötvenkoronást vett remegő ujjai közé.

— A kisasszony... velem... velünk volt, egy nagyobb társasággal... Kissé többet ivott, mint kellett volna, s egy észrevétlen pillanatban elfutott... Nem ismerős Pesten, attól féltünk, talán eltévedt... Könnyen volt öltözködve... Egy estélyen voltunk... Szóval tudni szeretnénk, hogy hazatalált-e?

— Mióta én itt vagyok, semmiféle hölgy nem ment fel a szobákhoz... De a kulcs nincsen itt, tehát bizonyosan hazaérkezett a hölgy. Különben mindjárt... Kollégám, akit leváltottam, bizonyosan tud róla.

Kissé megnyugtatta a bankjegy s hangja is udvariasabbá változott.

— Tessék egy pillanatig türelemmel lenni...

Benyitott egy tapétaajtón, s félhangon váltott néhány szót valakivel, aztán visszatért.

— Kérem, — mondta, — a hölgy itthon van... Húsz perccel ezelőtt érkezett haza... Kissé zilált volt és sírt...

— Szóval...

— Odafent van...

— Nem lehetne felmenni hozzá?

— Kérem... attól félek, hogy...

— Nem szabad semmi rosszra gondolnia. A hölgy kissé ideges, valaki megbántotta, azért sírt. Néhány szóval meg kéne vigasztalni.

— Sajnos, nem engedhetem meg, hogy uraságod felmenjen. De ha kívánja, a hölgyet lehivathatom.

Juda riadtan tiltakozott:

— Nem, nem... a világért se! Ha nem mehetek fel, akkor inkább hagyjuk... Majd megnyugszik lassan... De...

— Parancsol?

Juda újabb pénzt csúsztatott a pultra.

— Valamire szeretném megkérni... Kísérje figyelemmel a hölgyet. Ha lejönne a szobájából, azonnal hívjon fel engem telefonon, itt a számom. Ne mondja neki, hogy valaki érdeklődött utána...

— Kérem, ezt megtehetem... De ne tessék haragudni, ha megkérdezem, hogy nem lesz itt valami baj? A kollégám azt mondja, hogy a hölgy nagyon felindult állapotban volt, valósággal sírógörcsben tántorgott be az ajtón és zokogva ment fel az emeletre. Kérem, a mi szállodánk jóhírű és előkelő hotel... Ha valami botrány, vagy...

— Legyen nyugodt, semmi baj se lesz... Ha már itthon van... Szóval minden rendbe jön, mondom, valaki megbántotta, s nagyon érzékeny természetű. Lecsillapodik később. De nekem bizonyos okokból fontos, hogy tudjam: mit csinál. A fáradságát szívesen honorálom, még ezen felül is...

— Köszönöm, nagyságos uram...

— Tehát, ha lejön, vagy kíván valamit, telefonáljon.

— Igenis...

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3'60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

HIDEG HAJNAL
A DÉLI SZOVJETFRONTON